

חוקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

(א) [לעיל ב:ג, ט] נשין
(ב) [לעיל א:א, א] נדפניו רש"ש,
(ג) [לעיל ב:ב, ב]

הגהות הב"ח

(א) גבי ופסחה לך יגע:
(ב) רשב"ם ד"ה מאי איכא
(ג) אפי' יודך נמי גביל
(ד) ויבית ראייה נמחק: (א) ד"ה
אבל וכו' ביקך וכו' הויאל וכו'
לא הויאל בעינא וכו'
(ה) בא"ד כשאתה צבית נמי
בעינא:

ויכול למחות. כלומר הצד להוציא זו טפח בתחלה לתוך חצירו
יכול למחות זו בעל חצר שלא למלואו אור חצירו ולא אמרינן זה
נהנה זה אינו חסר דודאי איכא חסרון כדאמרינן בגמרא גבי זו
פחות מטפח דמגו דמשתמש בעל הגג בזו רואה בחצר ואיכא היזק
ראיה: פחות מטפח אין לו חוקה.

שחם ירצה בעל החצר לזכות שם
בונה משום דלא קפיד דלצר מטפח
לא חשיב: ואינו יכול למחות. בגמרא
מפרש מי אינו יכול למחות צמי:
ט.ו. הוא כעין נסר או ראש קורה
הבולט מן העלייה לחצר וראוי לתלות
בו חפציו: גבי' מאי קאמר.
דמשמע דהכי קאמר שחם החזיק
בהוצאת זו חרוך טפח יכול להוציא
כמו כן זו ארבעה דכיון דהחזיק בזו
טפח החזיק נמי בארבעה ומילתא
בלא טעמא הוא שחם שחם נתרצה לו
בעל החצר צטפח לא נתרצה לו
בארבעה: הכי קאמר החזיק. בזו
שהוא רוחב טפח באורך ד' טפחים
בולט מן הכותל לחצר החזיק נמי
בזו שהוא רחב ד' על ד' אורך
דכיון דהניח לו אורך של מקום
חשוב נתרצה לו נמי ברחבו דלן.
מקום חשוב צפחות מד' על ד'.
והוא הדין שחם החזיק ברחב טפח
במשך עשרה לא החזיק כי אם
ברחב ד' אבל אם החזיק ברחב
טפח במשך ג' לא החזיק ברחב
ג' אלא מה שהחזיק החזיק
ולא יומת: אמר רב הונא לא שנו.
דאין יכול למחות: אלא בעל הגג.
שחם בעל החצר: צבעל החצר.
דאין יכול למחות זו ולומר אל
תשתמש בזו שלי דמה הפסיד בעל
הגג הלא כשישתמש בעל החצר
וימלה בזו חפציו לא יראהו לבעל
הגג שהרי הוא חמתון לו וליכא היזק
ראיה ואי משום דממלא מקום הזו
שעששו אין יכול בעל הגג לתלות בו
חפציו להא לא חיישינן דכיון דאין לו

ואפ"ר בעל החצר בבעל הגג אין יכול למחות. אע"ג דגבי זו
[שלפנין] החלון דיוכל לרשות הרבים לא שרינן במסכת
עירובין (דף טז:) להניח עליו אלא כלים הנשזרים משום דחיישינן
דלמא נפיל ואתי לתתוי והכא לא חיישינן שמא יפול על ראשו של

ויכול למחות פחות מטפח אין לו חוקה ואין
יכול למחות: גבי' אמר רבי אסי אמר רבי
מני ואמרי לה אמר רבי יעקב אמר רבי מני
החזיק במטח החזיק בד' מאי קאמר אמר אביי
ה"ק "החזיק רוחב טפח במשך ארבעה החזיק
ברוחב ארבעה: פחות מטפח אין לו חוקה ואינו
יכול למחות: אמר רב הונא לא שנו אלא בעל
הגג בבעל החצר אבל בעל החצר בבעל
הגג יכול למחות ורב יהודה אמר אפילו בעל
הצר בבעל הגג אינו יכול למחות לימא
בהיזק ראייה קמיפלגי דמר סבר שבייה היזק
ומר סבר לאו שבייה היזק לא דכולי עלמא
שבייה היזק ושאינו הכא דאמר ליה לתשימישתא
לא חזי למאי חזי למתלא ביה מידי מהדרנא
אפאי ותלינא ביה ואידך א"ל זימנין דבעיתת:
מתני' לא יפתח אדם חלונותיו לחצר
השותפין ילקח בית בחצר אחרת לא יפתחנה
בחצר השותפין יבנה עלייה על גבי ביתו לא
יפתחנה לחצר השותפין אלא אם רצה בונה
את החדר לפניו מביתו ובונה עלייה על גבי
ביתו ופותחה לתוך ביתו: גבי' מאי איריא
לחצר השותפין אפילו לחצר חבירו נמי לא
לא מיבעיא קאמר ולא מיבעיא לחצר חבירו
דלא אבל לחצר השותפין דא"ל סוף סוף הא
קא בעית אצטנועי מינאי בחצר קא משמוע לן
דאמר ליה עד האידנא בחצר הוה בעינא
אצטנועי מינך השתא אפי' בבית נמי בעינא
אצטנועי מינך ת"ר מעשה באדם אחד שפתח
חלוניו לחצר השותפין ובא לפני ר' ישמעאל
בר רבי יוסי אמר לו החזקת בני החזקת ובא
ופתחת (א) יגיע וסתום אמר רב נחמן

לפני רבי חייא אמר יגעת
למחות. ולעכב אדם בחבירו
שלא יוציא בחצירו זו
טפח ואם פחות מטפח
הוא אין לו חוקה בחצר
שאינו חשוב. ואין יכול
למחות בירו בעל החצר
שלא יוציא בחצירו פחות
מטפח שפיון שאין לו
חוקה בכך מאי איכפת
ליה: הכי קאמר. החזיק
בטפח שיש לו בחצר חבירו
זו רחב טפח ובמשך
ארכו ד' ש' לו חוקה
בחצר ברוחב ד' כנגד
אורך כל הכותל שפיון
שלא מיהו בו בעל חצר
בזו חשוב כזה בירוע
שיש לו חוקה בחצר כנגד
כל הכותל ברוחב אותו
זו: לא שנו. שאין יכול
למחות אלא בעל הגג
בבעל חצר שאין יכול בעל
הגג לעכב לבעל החצר
שלא ישם בחור שבכותלו
זו פחות מטפח אם הוא
צריך לו שבו אין לו
חוקה: אבל בעל חצר בבעל
הגג יכול למחות. שלא
יוציא זו פחות מטפח
בחצירו בכותלו: מר סבר.
רב הונא: שבייה היזק.
להכי מעכב בעל חצר
לבעל הגג שאב שיטחה
מזו שגג וישתמש באותו
זו פחות מטפח שיקשר
בו חבל או יתלה עליו
ויסתכל כלום ממנו בחצר
וריי סבר לאו שמה
היזק: ושאינו הכא דאמר
ליה בעל הגג לבעל חצר
לתשימי לא חזי ההוא
זו פחות מטפח שאין
דאוי לעמוד עליו ולא חזי
אלא למיתלי ביה שום
כי תלינא ביה כדרי
מהדרנא אפאי ותלינא. ולא
אסתכל בחציר: ואידך.
בעל חצר אמר זימנין
דבעיתת שלא יהא תלוי
או קשור בזו יפה ומעיינת
ואגב הכי תסתכל בחצירי:
פ"שקא לא יפתח אדם
חלונותיו לחצר השותפין.
בחצר שיש לו שותפות
בה אם אין לשאר שותפין
שם חלונות: אפי' לחצר
הבירו. לא יחיד אין רשאי
לפתח משום היזק ראייה:
לא מיבעיא לחצר חבירו
דלא. משום דאין לו חלק
בה: אבל לחצר שותפין.
שיש לו חלק בה הא
מצד אמר ליה סוף סוף
הא בעית אצטנועי מינאי
כשאני נכנס ויוציא בחצר
כך הצנע עצמך כשתלונותי
פתוחין: קמ"ל. דמי א"ל
השותף עד האידנא קודם
פתיחת החלונות כשאתה
בחצר הייתי צריך להצנע
מתך וכשהיית בבית לא
הייתי צריך להצנע. עכשיו

רעו א מיי פ"ח מהל'
שכנס הל' ג ועי'
הסגות ונמי' קמ' טמ' ששין
כפ טו"ש' ח"מ' ס' קג'
טע"ד:
רע"ב ב מיי' ט"ס הל' א
טו"ש' ט"ס טע"ד א:
רע"ב ג מיי' ט"ס פ"ה הל' ו
טמ' ט"ס טו"ש' ח"מ'
ס' קג' טע"ד ג:
רע"ב ד ה מיי' ט"ס ח
טו"ש' ט"ס טע"ד א:
רע"ב ו מיי' ט"ס פ"ה הל' ו
טמ' ט"ס טו"ש' ט"ס
טע"ד ג:
רע"ב ז מיי' ט"ס פ"ה הל' ו
טמ' ט"ס טו"ש' ט"ס

רבינו גרשום

למחות. ולעכב אדם בחבירו
שלא יוציא בחצירו זו
טפח ואם פחות מטפח
הוא אין לו חוקה בחצר
שאינו חשוב. ואין יכול
למחות בירו בעל החצר
שלא יוציא בחצירו פחות
מטפח שפיון שאין לו
חוקה בכך מאי איכפת
ליה: הכי קאמר. החזיק
בטפח שיש לו בחצר חבירו
זו רחב טפח ובמשך
ארכו ד' ש' לו חוקה
בחצר ברוחב ד' כנגד
אורך כל הכותל שפיון
שלא מיהו בו בעל חצר
בזו חשוב כזה בירוע
שיש לו חוקה בחצר כנגד
כל הכותל ברוחב אותו
זו: לא שנו. שאין יכול
למחות אלא בעל הגג
בבעל חצר שאין יכול בעל
הגג לעכב לבעל החצר
שלא ישם בחור שבכותלו
זו פחות מטפח אם הוא
צריך לו שבו אין לו
חוקה: אבל בעל חצר בבעל
הגג יכול למחות. שלא
יוציא זו פחות מטפח
בחצירו בכותלו: מר סבר.
רב הונא: שבייה היזק.
להכי מעכב בעל חצר
לבעל הגג שאב שיטחה
מזו שגג וישתמש באותו
זו פחות מטפח שיקשר
בו חבל או יתלה עליו
ויסתכל כלום ממנו בחצר
וריי סבר לאו שמה
היזק: ושאינו הכא דאמר
ליה בעל הגג לבעל חצר
לתשימי לא חזי ההוא
זו פחות מטפח שאין
דאוי לעמוד עליו ולא חזי
אלא למיתלי ביה שום
כי תלינא ביה כדרי
מהדרנא אפאי ותלינא. ולא
אסתכל בחציר: ואידך.
בעל חצר אמר זימנין
דבעיתת שלא יהא תלוי
או קשור בזו יפה ומעיינת
ואגב הכי תסתכל בחצירי:
פ"שקא לא יפתח אדם
חלונותיו לחצר השותפין.
בחצר שיש לו שותפות
בה אם אין לשאר שותפין
שם חלונות: אפי' לחצר
הבירו. לא יחיד אין רשאי
לפתח משום היזק ראייה:
לא מיבעיא לחצר חבירו
דלא. משום דאין לו חלק
בה: אבל לחצר שותפין.
שיש לו חלק בה הא
מצד אמר ליה סוף סוף
הא בעית אצטנועי מינאי
כשאני נכנס ויוציא בחצר
כך הצנע עצמך כשתלונותי
פתוחין: קמ"ל. דמי א"ל
השותף עד האידנא קודם
פתיחת החלונות כשאתה
בחצר הייתי צריך להצנע
מתך וכשהיית בבית לא
הייתי צריך להצנע. עכשיו

חוקה ויכול זה בעל חצר לחתכו לזו אם יצטרך כל שכן שישתמש בו צעודו תלוי באויר שלו. אי נמי הכי קאמר מהני אין לו חוקה לבעל
הגג וגם אינו יכול למחות צבעל החצר אם נא לקבוע זימין סמוך לכתו דהא ליכא היזק ראייה: אבל בעל החצר. יכול למחות צבעל הגג
שלא יוציא זו פחות מטפח בתחלה אי נמי שלא ישתמש בזו שהוציא כבר מפני שהוא עליון וכשיצא להשתמש יראה בעלילה זו בחצר ואיכא
היזק ראייה: ורז יהודה אומר כו'. טעמא מפרש לקמיה: ומר סבר לא שמה היזק. רז יהודה. והלכך אינו יכול למחות בעל החצר
צבעל הגג: ושאינו הכא דא"ל. בעל הגג לבעל החצר לשום תשימי לא חזי לי האי זו כל שהוא שאלך ואעמוד עליו ואלראה בחצירך
בעלילה זו ולא חזי אלא למתלי בי חפצי וכשארצנא לתלות מהדרנא אפאי ואושיט זרועי ואתלה דכיון דיכולני לתלות בחזרת פנים אם
אסתכל בחצירך אהא נתפס כנגד והלכך ליכא היזק ראייה. ורז הונא [א"ל] זימנין דבעיתת ליפול מן הגג כשתעמוד בשפת הגג
ותשוח לתלות דבר על הזו ולא תהדר אפך ולא תצוץ מלהסתכל בחצרי ולא תהא נתפס כנגד דאפילו כי לא בעיתת מטעמי
כך ותאמר מחמת ציעותא לא אהדרנא אפאי והלכך איכא היזק ראייה: מתני' לא יפתח אדם חלונותיו לחצר. שיש
לו בשותפות משום היזק ראייה וכל שכן לחצר חצירו כדמפרש בגמרא: לקח ציט בחצר אחרת. הסמוך לזה החצר: לא יפתחנו
לחצר השותפין. דאע"ג דיש לו חלק בחצר אינו יכול לרבות עליהם אכסנאין: לא יפתחנו. שהרי הוסיף דיורין בחצר ומטריח על
צני החצר שמרצה עליהן דריסת הרגל: ופוסחה לחצר ציטו. דכיון דדרך פתח שלו יוצאין לחצר אין טורח לצני החצר שאינו
מרצה עליהן דיורין וכדמפרש בגמרא [ט]. שלא הוסיף על ביתו כלום אלא מולקה לשנים שהרי כל ביתו יכול למלאות אכסנאין אם
ירצה: גבי' מאי איריא לחצר השותפין. הרצים דלא יפתח דמשמע מפני שהן רצים חיישינן שלא יעשה להן היזק ראייה אפילו יחיד
(א) ראייה נמי אסור להזיקו והלכך אפילו לחצר חצירו נמי לא: אבל לחצר השותפין. איכא למימר דשרי לפתוח דבלאו הכי צעי איצטנועי
מחצירו בחצר שהי יכול לראותו דרך פתח ביתו הפתוח לחצר ולא מוקי ליה חלונות מידי קמ"ל מתניתיין דקתני לא יפתח דא"ל האי לבעל
החלונות עד האידנא כי הוה משתמשנא בחצר הוה צענא לאיצטנועי מינך שלא תראני דרך פתח ציטך (א) ואי הוה צבית לא הוה
צענא לאיצטנועי מינך שהרי לא היו עושין פתח כנגד פתח כדקתני מתניתיין [ט] אבל השתא אפי' צבית צענא לאיצטנועי מינך כדי שלא תראני
דרך חלונותיך שהן גבוהות א"נ עד האידנא כי הוה בחצר צענא לאיצטנועי מינך כי הוה צבית לא צענא לאיצטנועי מינך השתא אפילו
כשאתה צבית (ב) צענא לאיצטנועי מינך: שפחה חלונותיו. והיה טוען שעשה צרשות צני חצר: החוקה. סבר לה לאלתר הוה חוקה
וכר' ישמעאל (ג) וכרבי יוסי דאמרי כל צפניו לאלתר הוה חוקה ואין הלכה כן: לך יגע וסתום. דלא הוה חוקה עד שלש שנים:
ולקטום

אפי' כשאתה בבית צריך אני להצנע ממך בחצר מפני חלונותיך: שפתח. לחצר השותפין ולא מיהו ושוב מיהו: לך יגע וסתום. שאין חוקה עד ג' שנים: אמר רב נחמן